

o společnostech s obmezeným ručením ve prospěch třetích osob, jež, nejsouce do poměrů družstva zasvěceny, vstupují v právní styky s těmi, kdož jednají za družstvo, v důvěře, že družstvo, jménem kterého tyto osoby jednají, právně trvá a jejich jednáním je zavázáno (srovnej rozhodnutí sb. n. s. čís. 2191, 3075, 4110 v příčině § 2 zákona o společnostech s r. o.). Mají tedy třetí osoby býti chráněny před možnou škodou, jež by jim z neznalosti poměrů vzešla. Jestliže však osoba jednající jménem družstva nepředstírala právní jsoucnost družstva a naopak třetí osoba v ě d ě l a při uzavření smlouvy s jednajícím, že družstvo není dosud do rejstříku zapsáno a tedy právně neexistuje, jako tomu bylo podle rozsudkových zjištění v souzeném případě, neručí osobně ten, kdo za družstvo jednal a proto by neručil žalovaný z důvodu § 8 zák. druž., a bylo by žalobu zamítnouti.

Čís. 13126.

Náhrady škody pro nesplnění smlouvy podle čl. 354 obch. zák. lze se domáhati jen, provedl-li prodávatel svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1933, Rv II 333/32.)

Žalovaní koupili od žalobce nákladní automobil značky Oppel. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných náhrady škody, ježto prý žalovaní bezdůvodně odstoupili od smlouvy a neodebrali koupené nákladní auto. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud správně dovedl, že tu platí právo obchodní, neboť podle čl. 277 obch. zák. jest použití ustanovení IV. knihy ohledně obou smluvních stran, i když jde o obchod na straně jedné z nich. O tom, že prodej nákladního chassis byl obchodem na straně žalující ve smyslu čl. 273 odst. 2 obch. zák., nemůže býti sporu. Prvý soud také zcela správně dovedl, že jde o nárok, který může býti vyvozován jen z ustanovení čl. 354 obch. zák., který stanoví, jaká práva přísluší prodávateli, je-li kupitel v prodlení se zaplacením kupní ceny a nebylo-li ještě zboží odevzdáno. Podle objednáčního listu měla část 15.000 Kč z kupní ceny zaplacená býti při převzetí vozu. Odepřeli-li tedy žalovaní převzetí vozu, octli se tím zároveň v prodlení s placením oné částky kupní ceny a, jelikož chassis nesporně nebylo ještě odevzdáno, je patrné, že tu jde o případ čl. 354 obch. zák. Právně tudíž vyslovil první soud, že odvolatel měl na výběr mezi právy čl. 354 obch. zák. a že zvolil možnost, jež mu přiznává právo žádati na místě plnění náhradu škody pro nesplnění. Leč toto právo činí zákon závislým na tom, že prodávatel dal zboží prodati, dbaje předpisů čl. 343 obch. zák. Svépomocný prodej zboží ve smyslu čl. 343 obch. zák. jest tedy obligatorní a nevyhnutelný, chce-li prodávatel požadovati náhradu škody na místě plnění, škodu pak lze vypočítati jen konkrétně a záleží v podstatě v rozdílu mezi cenou kupní a výtěžkem při svépomocném prodeji. Mítnutí odvolatelovo, že oprávněnost jeho nároku bez ohledu k tomu, že nebyl proveden svépomocný prodej, vyvozovati jest z ustanovení

čl. 356 obch. zák., jest mylné. Tento článek stanoví jen formální podmínky, za nichž prodávatel může uplatňovati určitá práva podle čl. 354 obch. zák., ale věcným předpokladem nároku na náhradu škody pro nesplnění jest, by splněny byly podmínky čl. 354 obch. zák. Ty však odvolatel nesplnil, neboť je nesporné, že svépomocný prodej neprovedl, a právem proto uznal první soud, že pro nesplnění této podmínky není odvolatel oprávněn požadovati náhradu škody pro nesplnění.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel nenapadá předpoklad nižších soudů, že se zabývá zprostředkováním prodeje automobilů vyrobených firmou Oppel, a že uzavírá pro tuto firmu obchody. Tím tedy provádí obchody podle čl. 272 čis. 4 obch. zák., a o takový obchod šlo v souzeném případě. Je proto přisvědčiti závěru odvolacího soudu, že jest po rozumu čl. 277 obch. zák. použití na tento případ předpisů obchodního zákona, a jen, kdyby obchodní zákon neměl ustanovení, bylo by podle čl. 1 obch. zák. použití obyčejů obchodních a není-li jich, práva občanského. Poněvadž však obchodní zákon ve příčině uplatňovaného žalobního nároku má zvláštní ustanovení, nelze použití podpůrného ustanovení občanského práva, a právem odvolací soud nepřihlížel k předpisům občanského zákoníka (§§ 918, 920, 921 obč. zák.) uváděným v dovolání. Než ani další výtku nesprávného právního posouzení věci, záležejícího prý v názoru, že bylo nutné, by dovolatel provedl svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák., není opodstatněna. Podle žalobce tvrzení neodebrali žalovaní koupené nákladní chasis značky Oppel 45 HP a bezdůvodně odstoupili od smlouvy. Žalobce se domáhá na nich náhrady škody na ušlém výdělků, provisi zaplacené podzástupci a dalších nákladech celkem 6833 Kč. Domáhá se tedy náhrady škody pro nesplnění smlouvy podle čl. 354 obch. zák., když podle přednesu stran žalovaní byli v prodlení i s placením a vůz jim nebyl odevzdán. K tomu žalobce měl právo podle čl. 354 obch. zák., avšak s tímto právem je spojena zákonná povinnost při uplacení náhrady škody pro nesplnění, by prodávatel provedl svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák., poněvadž může žádati jen konkrétní škodu, záležející v rozdílu ceny smluvené a výtěžku docíleného svépomocným prodejem, včítajíc v to úroky, náklady prodeje, skladné a případnou provisi. (Staub-Pisko k čl. 354 §§ 23 až 29 a), rozh. 2714, 8369 sb. n. s.) Dovolatel přiznává, že svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák. neprovedl, čímž padá základ žaloby. Poukaz dovolatelův na čl. 356 obch. zák., který prý mu dává novou možnost pro náhradu škody bez provedení svépomocného prodeje, je právně mylný, jak správně dovodil již odvolací soud, neboť tento předpis upravuje jen modalitu práv prodávatelských a kupitelských společně, nedotýká se však věcných předpokladů nároku na náhradu škody pro nesplnění smlouvy.